

Yeminli Mali Müşavir Cihat Çetinkaya www.ustadim.com - info@ustadim.com - csetinkaya56@gmail.com

LIBERALİZM ÇAĞDAŞLAŞMA DEMEKTİR

Bugüne kadar, maliye ve iktisat konularında ellinin üzerinde makale yayınladım. Türk insanının iyiye, güzele ve doğruya olan özlemi yazılarımda benim için itici güç oldu. Zaman zaman bazı dostlarımın ikazları ile amacımın yalnız eleştirmek değil, yön göstermek olduğunu da vurgulayan yazılara yöneldim. Eli kalem tutan ve ülke gerçekleri ile yoğrulan her insanın, yaşadığı topluma ve çağa olan borcunu ödeme gereği olduğuna inanıyorum.

Ülkemizin son dönemde yaşadığı hadiseler, inanıyorum ki tarih huzurunda uzun uzun yargılanacaktır. Bugün için çaresiz kalınan ve sadece eleştirilmekle yetinilen olayların anatomisi çıkarıldığında gelecek kuşakların olaylardan büyük dersler çıkarıp, doğruları bulacaklarına inananlardan birisiyim. Bu nedenle global bir hadise olarak gördüğüm "Liberalizm" üzerinde durmayı uygun buldum.

Avrupa'da yanan Rönesans ve Reform meşalesi bütün Avrupa ve dünya uluslarını etkilemiş ve ona önderlik yapmış, hatta Osmanlı Devleti de bundan payını alarak parçalanmış ve Osmanlı'dan kopan halklar kendi devletlerini kurmuşlar ve geçen yüzyılın son çeyreğinde de liberal hareketlerle yeniden yapılanma ve kalkınma hamlesine yönelmişlerdir.

Çağdaş toplumlarda devletin dört temel fonksiyonu vardır. Bunlar; vatandaşlarının ve ülkenin iç ve dış güvenliğini sağlamak, temel eği-

tim hizmetlerini sunmak, temel sağlık hizmetlerini sunmak ve bağımsız yargı eliyle adalet dağıtmaktan ibarettir. Devlet bu görevlerini yerine getirirken literatürdeki deyimiyle, devlet olma erkine dayanarak ve karşılıksız olarak vergi

İster yıllardır dillerden düşürülmeyen sol söylemler, ister sağın dünyada kabul görmüş ideolojik felsefesi, isterse aşırı sağın hayata geçirmeyi planladığı dünya görüşü olsun; Türkiye çağdaşlaşmayı başarmak zorundadır.

toplayıp, gelir elde edecektir. İşte Türkiye bu noktada sıkıntıya düşmüştür. Bugün 85 yıllık Cumhuriyetimizi mercek altına aldığımızda, çağdaş devlette olmayan pek çok işin ve hizmetin kamu görev ve hizmeti zihniyetiyle devlete yüklendiğini, bu nedenle devlet yapısının kolay karar veremeyen, çabuk hareket edemeyen hantal bir görünüm aldığı görüyoruz. 1923 yılından itibaren, devletin hedefi çağdaş bir toplum yaratmak, modern Türkiye'yi kurmak olduğu halde, hedef daima kaçırılmış, ya da belli siyasi nedenlerle göz ardı edilmiştir.

Dünyadaki siyasal sistemlerin geçirmekte olduğu evrim, özellikle son yüzyıllımızda liberal düşünce ve yönetimlerin hâkim olmaya başladığı yolumuzda. Gerçekte liberal akımlar Avrupa'da Rönesans hareketleri ile doğmuş ve oradan tüm dünyaya yayılmasını gerçekleştirmiştir. Rönesans, Avrupa'da ve dünyada muhafazakar yönetimlere baş kaldırmamanın, cumhuriyetçiliğin, düşünce devriminin simgesi olmuş, demokrasi ve insan haklarına önem veren söylemler ilk kez bu dönemde ortaya atılmıştır. Bu hareketin enteresan yönü, muhafazakar düşünceye ve onun savunucusu durumundaki krala karşı hareketin başını kilisenin çekmiş olmasıdır.

Avrupa'da siyasal sistemleri etkileyen, sarsan ve değiştiren Rönesans ve Reform hareketlerinin Doğu toplumlarına etkisi ve özellikle Afrika uluslarına ulaşması çok uzun yıllar sürmüş ve hareketi yakalayan toplumlar düşüncede, sanatta ve siyasette izlenen "liberal devrim yolu" sayesinde sessiz sedasız ve tüm ülke insanların katılımıyla birer devrim gerçekleştirmişlerdir.

MİLLET OLMA ARZUSU

Özellikle içinde yaşamaya başladığımız yüzyıldan önceki dönemin son otuz yılında dünyanın birçok ülkesinde liberal devrimler, "Demokrasi Coğrafyası"ni hemen hemen tamamen değiştirmiş durumdadır. Ulusların daha demokratik yönetimlere sahip olma, aynı dil, din, ırk bütünlüğü içerisinde millet olma arzuları adeta bir çığ gibi büyümektedir. Bunun en yakın örneklerini Berlin Duvarı'nın yıkılmasında,

Çekoslovakya'nın ikiye ayrılmasında, Yugoslavya'da, Rusya'da sosyalist yapının tamamen çökerek yerine yeni ve bağımsız cumhuriyetler kurulması ile bütün dünya gördü. Bu ülkelerden bir ikisi hariç hemen hemen tamamı muhafazakar yapıları liberal hareketle yıktılar. Hepsinin ortak yönü değişimin ve demokratik rejimin halk tarafından benimsenerek devlet hayatına egemen kılınması oldu.

Avrupa'da yanan Rönesans ve Reform meşalesi bütün Avrupa ve dünya uluslarını etkilemiş ve ona önderlik yapmış, hatta Osmanlı Devleti de bundan payını alarak parçalanmış ve Osmanlı'dan kopan halklar kendi devletlerini kurmuşlar ve geçen yüzyılın son çeyreğinde de liberal hareketlerle yeniden yapılanma ve kalkınma hamlesine yönelmişlerdir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanma sürecinin ardından büyük önder Mustafa Kemal ve arkadaşları tarafından başarılan Türk Kurtuluş hareketi ve devamındaki devrim ve inkılaplarının gerçekleşmesi, demokrasi fikrinin ve liberal düşüncenin 1900'lü yılların başlarından itibaren özellikle Türk aydınlarını ve insanlarını etkilemesinin sonucudur. Kara taassubun ve muhafazakarlığın egemen olduğu bir toplumun çağdaş, demokrat, cumhuriyetçi ve hatta laik modern bir toplum haline getirirken, toplumsal uzlaşmayı sağlayan ve insanlar arasında çatışmaya yol açmayan çözüm önerilerinin tamamı, liberalizm de kendisini bulmuştur.

DUYGU VE DÜŞÜNCELER MANZUMESİ

Liberalizm koyu muhafazakar düşüncelere göre çok ileri ve devrimci harekettir. Muhafazakar duygu ve düşünce sahipleri liberal olma ile ihtilalci olmayı aynı görürler. Oysa liberalizm; adeta uyum yasaları gibi toplumun zaman içerisindeki yeni ihtiyaçlarına, duygu ve düşüncelerine cevap veren, çağdaş ve modern dünyaya ayak uydurulmasını sağlayan bir duygular, düşünceler manzumesidir. Liberalizm, demokrat tartışma ortamında yeni fikirler üretil-

mesini ve oluşan düşüncelerin topluma yeni yasalarla, düzenlemelerle sunulmasını, toplumdaki değişim sürecinin ve buna bağlı olarak ekonomik, siyasal, kültürel, sosyal kalkınmanın sürekli hale gelmesini sağlayan en güçlü akım olmanın yanı sıra, toplumu düşünce kulvarlarına ve yelpazelerine ayırmaktan uzak, bütün toplum kesimlerini ve halkı, millet olma ideali altında toplayan bir demokrat şemsiyedir. Toplum çıkarlarının ve ülke menfaatlerinin maksimum seviyelere ulaştırılması, klasik bir söylemle herkese aş, iş ve sosyal güvence sağlanması ülkenin gerçekleştirdiği fedakarlıkların ve başarıların değerlendirilerek gerektiğinde radikal çözümler önerilmesi, liberal demokrasinin uygulanması ile mümkündür.

İster yıllardır dillerden düşürülmeyen sol söylemler, ister sağın dünyada kabul görmüş ideolojik felsefesi, isterse aşırı sağın hayata geçirmeyi planladığı dünya görüşü olsun; Türkiye çağdaşlaşmayı başarmak zorundadır. Düşüncelerin veya ideolojilerin başarısı bu gerçeğe yaklaşmakla ölçülecektir. Bu nedenle günümüzün değil, geleceğin politikacıları ve siyaset adamları devleti küçük düşürmeden küçülten, birey hak ve hürriyetlerine saygılı, ferdi girişime prim tanıyan liberal demokrat politikaları tartışmaya açmak ve programlarına almak zorundadırlar. Buradaki en önemli sorun her şeyin bir anda olup bitmesi gibi bir aceleciliğe girmeden, planlı ve programlı hareket ederek Türkiye gerçeklerine paralel 'çağdaş devlet olma' idealine uygun politikaların hayata geçirilmesidir. Bunu yaparken de "Değişen zamana uymak, ancak değişmeyen ilkelere sahip çıkmak" bizi doğrulara götürecektir.

Şimdi ülkemizde ekonomi, maliye, eğitim, adalet, sağlık, sosyal güvenlik, savunma, kültür ve pek çok konuda "Çağdaş Demokrat" bir kimlikle liberal düşünce devrimini gerçekleştirme zamanı gelmiştir. Unutmayalım ki tüm dünyada liberaller kazanıyor. Muhafazakarlar ise hem kaybediyorlar hem de ülkelerine kaybettiriyorlar. ■